

Ν' αφυπνισθούμε ως έθνος.

« ΣΤΩΜΕΝ ΚΑΛΩΣ ... »

† του επίσκοπου Αύγουστίνου Καντιώτη.

ΣΗΜΕΡΑ, 8 Νοεμβρίου, τὸ βιβλίο τῆς Ἐκκλησίας πὸν λέγεται Ὁρολόγιον λέει, ὅτι εἶνε ἡ μεγάλη ἐορτὴ τῶν Ταξιαρχῶν, τῶν ἀγίων ἀγγέλων. Νὰ μιλήσουμε ἐμεῖς οἱ ὑλικοὶ ἄνθρωποι περὶ αὐτῶν τῶν οὐρανίων ὄντων; Ἡ διάνοιά μας δὲν φτάνει στὸ ὕψος τους. Ἐν τούτοις θὰ προσπαθήσουμε νὰ ποῦμε λίγα λόγια.

* * *

Τὸ σύμπαν, πὸν δημιούργησε ὁ Θεός, εἶνε ἄπειρο· ἀμέτρητα τὰ δημιουργήματα πὸν περιλαμβάνει, ἀπὸ τὰ μικρότερα ἕως τὰ μεγαλύτερα. Ὅπως εἶπε ὁ ὁ ἱερὸς Αὐγουστῖνος, τοῦ ὁποῖου φέρω ἀναξίως τὸ ὄνομα, τὸ σύνολο τῶν ὄντων διακρίνεται στὶς ἐξῆς κατηγορίες.

Μία κατηγορία ἀποτελοῦν τὰ ὄντα πὸν ἔχουν μόνο τὴν ὕπαρξι, τὸ ὑπάρχειν. Ἀπλῶς ὑπάρχουν· ὅπως εἶνε λόγου χάριν οἱ πέτρες, τὰ βράχια, τὰ βουνά, τὰ ποτάμια, οἱ θάλασσες...· αὐτὰ εἶνε ὕλη, μόνο ὕλη· αὐτὰ ὑπάρχουν, ἔχουν τὸ ὑπαρκτόν.

Ἄλλη κατηγορία ἀποτελοῦν τὰ ὄντα πὸν ἐκτὸς τῆς ὑπάρξεως ἔχουν καὶ τὸ αὐξάνειν. Γιὰ παράδειγμα· φυτεύεις στὴ γῆ ἓνα σπόρο, καὶ βγαίνει ἓνας βλαστὸς πὸν μεγαλώνει καὶ γίνεται δέντρο· ὁ μικρὸς ἐκεῖνος κόκκος ἔχει τὸ αὐξάνειν, μία μυστηριώδη δύναμι.

Τὰ ὄντα τῆς τρίτης κατηγορίας δὲν ἔχουν μόνο τὴν ὕπαρξι ὅπως τὰ βουνὰ καὶ τὴν αὐξήσι ὅπως τὰ δέντρα· ἔχουν καὶ τὸ αἰσθάνεσθαι. Ἐδῶ

υπάγονται τὰ ζῶα, πού αἰσθάνονται, πονοῦν. Γι' αὐτὸ ἅμα χτυπήσης τὸ ζῶο φωνάζει.

Ἐπὶ ἕνα ἄλλη μία κατηγορία, πού εἶνε ἀκόμη ἀνωτέρα μέσα στὴ δημιουργία. Τὰ ὄντα αὐτῆς τῆς κατηγορίας ἔχουν ὄχι μόνο τὸ ὑπάρχειν, ὄχι μόνο τὸ αὐξάνειν, ὄχι μόνο τὸ αἰσθάνεσθαι, ἀλλὰ —ἐδῶ βρίσκεται ἡ ὑπεροχὴ τους— ἔχουν καὶ τὸ νοεῖν, ἔχουν νοῦ. Στὴν κατηγορία αὐτὴ ὑπάγεται ὁ ἄνθρωπος, πού τὸν προίκισε ὁ Θεὸς μὲ μυαλό.

Ἦ τὸ μυαλό, ὁ ἐγκέφαλος τοῦ ἀνθρώπου! Κομπιοῦτερ εἶνε, ἀλλὰ ὄχι κομπιοῦτερ τεχνητό, κατασκευάσμα τῆς ἐπιστήμης· εἶνε θεῖο δημιούργημα. Τὸ κομπιοῦτερ εἶνε ἓνα ἀπὸ τὰ θαυμαστὰ ἐπιτεύγματα τῆς τεχνικῆς· πῶς θαυμαστός ὅμως εἶνε ὁ ἐγκέφαλος τοῦ ἀνθρώπου. Μέσα στὸ μικρὸ ὄγκο καὶ τὸ λίγο βάρος του τί περιέχει! Δισεκατομμύρια κύτταρα, πού συνδέονται μὲ ἀμέτρητα μικρότερα νεῦρα. Ἐὰν ἦτο δυνατόν νὰ κατασκευασθῆ ἓνα κομπιοῦτερ πού ν' ἀναπληρώνη τὸν ἐγκέφαλο, αὐτὸ θὰ ἦταν τόσο μεγάλο πού θὰ ἐκάλυπτε ὅλη τὴν ἐπιφάνεια τῆς γῆς. Ἐγὼ ἀπορῶ πῶς ὑπάρχουν ἄπιστοι. Ἄν πῆς σὲ κάποιον, ὅτι τὸ κομπιοῦτερ φύτρωσε μόνο του στὰ χωράφια, δὲ θὰ τὸ πιστέψη. Ἀφοῦ λοιπὸν ἓνα κομπιοῦτερ δὲν εἶνε δημιούργημα τῆς τύχης, ἀπείρως περισσότερο ὁ ἐγκέφαλος τοῦ ἀνθρώπου. Ποιὸς τὸν ἔφτιαξε; Μόνη ἀπάντησις· ὁ Θεός!

Ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν ἔχει τὸ νοεῖν. Καὶ εἶνε μείγμα ὕλης καὶ πνεύματος. Ὑλὴ τὸ σῶμα, πού ζυγίζει ὠρισμένα κιλά καὶ ἀπαρτίζεται ἀπὸ ὑλικά συστατικά, τὰ ὁποῖα μιὰ μέρα διαλύονται, κατὰ τὸ λόγο τοῦ Δημιουργοῦ «Γῆ εἶ καὶ εἰς γῆν ἀπελεύση» (Γέν. 3,19 καὶ νεκρ. ἀκολ). Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς ὕλης ὁ ἄνθρωπος ἔχει καὶ πνεῦμα, πού ἐκδηλώνεται κυρίως μὲ τὴν διάνοια, καὶ κατὰ τοῦτο μοιάζει μὲ τὸ Θεό, ἀφοῦ πλάστηκε «κατ' εἰκόνα» καὶ «καθ' ὁμοίωσιν» τοῦ Θεοῦ (ἔ.ἀ. 1,26).

* * *

Τίθεται τώρα ἓνα ἐρώτημα. Ἐδῶ σταματᾷ ἄραγε ἡ δημιουργικὴ σοφία τοῦ Θεοῦ; Ὁχι. Ὁ Θεὸς ἔχει τὴ δύναμι νὰ κἀνη καὶ ἀκόμη τελειότερα ὄντα. Καὶ ἔφτιαξε τέτοια ὄντα· εἶνε οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἀρχάγγελοι. Σὲ τί ὑπερέχουν; Εἶνε ἀσώματοι, δὲν ἔχουν σῶμα, ἐνῶ ὁ ἄνθρωπος ἔχει σῶμα. Αὐτοὶ ἀποτελοῦν τὴν πέμπτην κατηγορίαν τῶν ὄντων. Εἶνε ἄυλοι νόες, νοερὰ πνεύματα, πνεύματα μὲ νοῦ, λογικά.

Οἱ στρατιᾶς τῶν ἀσωμάτων διαιροῦνται σὲ ἑννέα τάγματα, σὲ τρεῖς τριάδες· σεραφίμ, χερουβίμ, θρόνοι – κυριότητες, δυνάμεις, ἐξουσίες – ἀρχές, ἀρχάγγελοι, ἄγγελοι. Οἱ ἀγγελικὲς δυνάμεις εἶνε ἀναρίθμητες καὶ ψάλλουν ἡμέρα καὶ νύχτα· «Ἅγιος, ἅγιος, ἅγιος Κύριος σαβαώθ, πλήρης

ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τῆς δόξης σου» (Θ. λειτ. καὶ Ἦσ. 6,3). Ὑπηρετοῦν ὡς ἀγγελιαφόροι, γιὰ νὰ μεταφέρουν παντοῦ στὸν κόσμον τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἀρχιστράτηγοί τους εἶνε ὁ Μιχαὴλ καὶ ὁ Γαβριήλ.

Ὑπῆρχε ἀκόμα ἓνα τάγμα μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Ἐωσφόρο. Ἄλλ' αὐτὸ ἔπεσε. Πῶς ἔπεσε; Ἐμεῖς ἔχουμε σῶμα καὶ ἀμαρτάνουμε· χτυποῦμε, κλέβουμε, σκοτώνουμε, πορνεύουμε, μοιχεύουμε... Οἱ ἄγγελοι δὲν ἔχουν σῶμα· πῶς ἀμάτησαν; Ἡ πηγὴ τῶν ἀμαρτημάτων εἶνε στὸ πνεῦμα· καὶ ὑπάρχει μία ἀμαρτία ποὺ εἶνε ἡ ρίζα ὅλων τῶν κακῶν. Εἶνε ἡ ὑπερηφάνεια.

Ὡ ὑπερηφάνεια! Δὲν ὑπάρχει ἄνθρωπος, ἄντρας ἢ γυναίκα, ποὺ νὰ μὴ φέρη μέσα του τὸ ὑπερήφανο φρόνημα. Μιὰ μέρα εἶδα τέσσερα – πέντε παιδιὰ νὰ παίζουν σὲ αὐλὴ καὶ τὰ ρώτησα· —Εἶστε καλὰ παιδιά; —Εμαστε. —Καὶ δὲ μοῦ λέτε, ποιό ἀπὸ σᾶς εἶνε τὸ καλύτερο; Δὲν ἀπήντησαν. Στὸ βάθος ὁ καθένας τους θεωροῦσε τὸν ἑαυτὸ του καλύτερο. Τέτοιο εἶνε τὸ πονηρὸ πνεῦμα τῆς ὑπερηφανείας.

Ἡ ὑπερηφάνεια γκρέμισε τὸν Ἐωσφόρο, ποὺ ἔλαμπε ὡς ἀστὴρ πρώτου μεγέθους. Ἡ Γραφὴ λέει, ὅτι αὐτὸς στὴ διάνοιά του εἶπε· Ἐγὼ θὰ ὑψωθῶ ὑπεράνω τῶν ἄστρον καὶ τῶν γαλαξιών, θὰ γίνω Θεός, ἀνώτερος ἀπ' τὸ Θεό (βλ. Ἦσ. 14,13-14). Μόλις ὅμως σκέφθηκε ἔτσι, ἔπεσε. Τὸ λέει τὸ εὐαγγέλιο σήμερα· «ἔπεσε ὡς ἀστραπὴ» (βλ. Λουκ. 10,18) στὸ χάος, κι ἀπὸ τότε πλέον εἶνε ἀρχηγὸς τῶν πονηρῶν πνευμάτων.

Τὴν ὥρα ποὺ ἔπεφτε ἀπ' τὸν οὐρανὸ ὁ Ἐωσφόρος μὲ τὸ τάγμα του, τότε ὁ ἀρχάγγελος Μιχαὴλ φώναξε δυνατὰ· «Στῶμεν καλῶς» (Θ. λειτ.). Ἔτσι σταμάτησε ἡ διαρροή, καὶ ἔμειναν οἱ ἄγγελοι πιστοὶ καὶ ἀφωσιωμένοι στὸ Θεὸ καὶ στὴν ὑπηρεσία τοῦ θείου θελήματος.

* * *

Αὐτὸ τὸ «Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου, πρόσχωμεν...» τὸ ἀκοῦμε κ' ἔμεῖς στὴν θεία λειτουργία. Εἶνε μεγαλειώδης ἡ θεία λειτουργία. Στὴ Ῥωσία, στὴν Ἀλβανία, στὴν θεία λειτουργία κλαῖνε· ἔμεῖς μένουμε ἀναίσθητοι, γεώδεις, ἀνάξιοι πλέον νὰ καταλάβουμε τὰ μεγάλα καὶ ὑψηλά.

Σὲ ποιό σημεῖο τῆς θείας λειτουργίας ἀκούγεται τὸ «Στῶμεν καλῶς»; ἔχει σημασία. Τὸ ἀκοῦμε προτοῦ νὰ γίνῃ ὁ καθαγιασμός, προτοῦ ὁ ἱερεὺς νὰ εὐλογήσῃ τὸν ἄρτο καὶ τὸν οἶνο καὶ γίνουν σῶμα καὶ αἷμα Χριστοῦ, προτοῦ νὰ γίνῃ ἡ μεταστοιχείωσις. Ὅπως στὴ φύσι τὸ κάρβουνο μεταστοιχειώνεται καὶ γίνεται διαμάντι, κάπως ἔτσι καὶ στὴν Ἐκκλησία —τὸ πιστεύουμε ἀκραδάντως, διαφορετικὰ δὲν εμεθα Χριστιανοί—, τὴν ὥρα ποὺ ὁ ἱερεὺς εὐλογεῖ τὰ τίμια δῶρα, ὁ ἄρτος γίνεται σῶμα καὶ ὁ

οἶνος γίνεται αἷμα Χριστοῦ. Τότε λοιπὸν ἀκοῦμε τὴ φωνὴ τοῦ ἀρχαγγέλου «Στῶμεν καλῶς...». Γι' αὐτὸ τὴν ὥρα αὐτὴ δὲν πρέπει νὰ σκέπτεσαι τίποτε τὸ γήινο, κοσμικὸ καὶ ἀμαρτωλό, ἀλλὰ νὰ σκέπτεσαι τὰ οὐράνια καὶ πνευματικὰ πράγματα.

* * *

Ἄλλὰ τὸ «Στῶμεν καλῶς...», τὴν προτροπὴ τοῦ ἀρχαγγέλου, ἅς τὴν ἀκούσουμε, ἀγαπητοί μου, τώρα καὶ ὡς ἔθνος, ὡς ἱστορικὸ ἔθνος.

Στὶς δύσκολες αὐτὲς ἡμέρες, ἀσχέτως πολιτικῶν φρονημάτων —καθένας εἶνε ἐλεύθερος νὰ φρονῇ ὅ,τι θέλει— ἅς σταθοῦμε ἐνωμένοι. Τὰ φύλλα τοῦ δέντρου, ὅσο καὶ ἂν φαίνωνται ὅμοια, διαφέρουν μεταξύ τους. Ἄφοῦ λοιπὸν φύλλο ἀπὸ φύλλο διαφέρει, πολὺ περισσότερο ἄνθρωπος ἀπὸ ἄνθρωπο. Ἔχουμε διαφορὲς. Ἀσχέτως ὅμως διαφορῶν, στὰ ἐθνικὰ ζητήματα πρέπει νὰ σταθοῦμε ἐνωμένοι.

«Στῶμεν καλῶς» δεξιοί, ἀριστεροί, ὅλων τῶν ἀπόψεων καὶ ἀποχρώσεων. Νὰ σταθοῦμε καλῶς. Διότι τὸ ἔθνος μας ἔχει τεθῆ στὸ στόχαστρο ἀγρίας ἐπιθέσεως. Δὲν εἶνε αὐτὸ μία κινδυνολογία, εἶνε ἡ πραγματικότης. Εὐρισκόμεθα στὴν κρισιμωτέρα περίοδο τῆς ἱστορίας τοῦ κόσμου ἀλλὰ καὶ τῆς πορείας τοῦ γένους μας. Τὸ ἔθνος μας ἔχει ἱστορία πέντε χιλιάδων ἐτῶν· εἶνε τὸ ἀρχαιότερο ἔθνος. Ἄλλ' ὅπως εἶπε ἓνας φιλόσοφος, «ἐνῶ γιὰ νὰ γίνῃ ἓνα ἔθνος χρειάζονται χίλια χρόνια, μιὰ στιγμή ἀρκεῖ γιὰ νὰ τὸ διαλύσῃ». Μιὰ στιγμή ἀφροσύνης, ὑπερηφανείας, ἐγωῖσμοῦ καὶ ἐπάρσεως εἶνε ἰκανὴ νὰ μᾶς διαλύσῃ καὶ νὰ εἰσέλθῃ τὸ ἱστορικὸ μας ἔθνος στὸ μουσεῖο τῶν ἐθνῶν, ὅπως εἰσῆλθαν τόσα ἄλλα ἔθνη. Γιὰ νὰ μὴ συμβῆ λοιπὸν αὐτό, ἅς ἀκούσουμε τὴ φωνὴ τῶν ἀρχαγγέλων σήμερα· «Στῶμεν καλῶς», Ἕλληνες, μικροὶ καὶ μεγάλοι.

Ἄν ἀκούσουμε αὐτὴ τὴ φωνὴ, τότε εἶμαι βέβαιος, ὅτι ἡ πατρίδα θὰ διαφύγῃ καὶ πάλι τὸν κίνδυνο, θὰ διαπλεύσῃ τὸν ὠκεανό, ὅλα τὰ κύματα καὶ τοὺς ὑφάλους, καὶ θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ κηρύττῃ Ἰησοῦν Χριστὸν ἐσταυρωμένον· ὄν, παῖδες Ἑλλήνων, ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε εἰς πάντας τοὺς αἰῶνας· ἀμήν.

Ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία, ἡ ὁποία ἔγινε στὸν ἱ. ναὸ Ἁγίου Γεωργίου πόλεως Φλωρίνης τὴν 8-11-1991 μὲ ἄλλο τίτλο. Καταγραφή καὶ σύντμησις 8-11-2006.

Πηγή : <http://www.augoustinos-kantiotis.gr>